

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Томілінські читання

Матеріали VIII науково-практичної конференції
з міжнародною участю

м. Харків, 30 жовтня 2025 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет**

**ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ
ЇХ ВИРІШЕННЯ**

Томілінські читання

*Матеріали VIII науково-практичної конференції
з міжнародною участю*

м. Харків, 30 жовтня 2025 року

Харків
ХНМУ
2025

УДК 614(477)(082)
Г 87

Затверджено
Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 16 від 27.11.2025 р.

Редакційна колегія: О. А. Наконечна, К. Г. Помогайбо,
В. Г. Нестеренко, К. М. Сокол,
А. А. Подпрядова, Н. М. Мартиненко

Г87 **Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення «Томілінські читання»** : матеріали VIII науково-практичної конференції з міжнародною участю, Харків, 30 жовтня 2025 р. / Ред. кол.: О. А. Наконечна, К. Г. Помогайбо, В. Г. Нестеренко та ін. Харків, 2025. 262 с.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.17642172>

УДК 614(477)(082)

© Харківський національний
медичний університет, 2025
© О.А. Наконечна, К.Г. Помогайбо,
В.Г. Нестеренко та ін., 2025

ЗМІСТ

Секція 1.

ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ

Томілін В.Г., Томіліна Т.В. Віктор Павлович Голік. Портрет заслуженого професора. Харківський національний медичний університет. До 80-річчя від дня народження завідувача кафедри ортопедичної стоматології (1996–2014 рр.)	12
Родинський Р.О., Зайцев В.В. Обласна клінічна лікарня імені І. І. Мечникова під час першої світової війни та української революції (1914–1920)	14
Рябокоть Є.М., Рябокоть Р.Є. Аналіз інтеграції дисциплін громадського здоров'я в підготовці лікаря-одонтолога на одонтологічному факультеті (1921–1927 рр.)	16
Романенко А.В. Козацьке здоров'я	18
Рябокоть Є.М., Рябокоть Р.Є. Теми громадського здоров'я у дипломних роботах майбутніх лікарів-одонтологів Харківського державного медичного інституту у 1920–1930-х роках ХХ століття	22
Перцева Ж.М. Діяльність Д. М. Калужного у контексті епідеміологічних викликів ХХ ст.	24
Martynenko N.M., Ozel Zeynep Features of the organization and achievements of military medicine in the Arabic World during the middle ages	28

Секція 2.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Лехан В.М. Методологія розробки індикаторів для первинної медико-санітарної допомоги	33
Сердюк О.І., Просоленко Н.В., Парфьонова І.І. Охорона здоров'я в умовах сучасних викликів.....	35
Донік О.М. Сучасні тенденції та перспективи розвитку первинної медичної допомоги в Україні.....	37
Заславський Д.Д., Ейсмунд-Малевич Г.А., Кий-Кокарєва В.Г. Роль волонтерства та громадських організацій у системі охорони здоров'я в умовах війни	39

Непом'яца Т.С., Мельниченко О.А., Макарова В.І. Елементи публічного управління розвитком кадрового забезпечення сфери охорони здоров'я.....	189
Дубич К.В., Данилюк К.В. Діяльність органів публічного управління в підвищенні рівня громадського здоров'я населення України в умовах воєнного стану.....	191
Кушніков В.В. Ефективне публічне управління у сфері інформаційної безпеки як запорука забезпечення громадського здоров'я.....	193
Поступна О.В. Впровадження інноваційних технологій в систему охорони здоров'я: публічно-управлінський аспект.....	194
Волченко І.В., Редько А.О., Лобойко К.М. Мережа закладів охорони здоров'я Харківської області.....	197
Голованова Г.Є. Реалізація концепції сталого розвитку в публічному управлінні: актуальні чинники впливу	198
Михайленко М.М. Оптимізація правового механізму управління ризиками поширення інфекційних хвороб в контексті реформування системи громадського здоров'я ...	200
Martynenko N.M., Louai Asaad Transformation of the private medical services market in Ukraine under conditions of a full-scale invasion	203

Секція 8.

МЕДИЧНА ОСВІТА, НАУКА ТА ПРАКТИКА

Власик Л.Й., Кметь Т.І. Методика визначення робочого навантаження медичного працівника в закладах охорони здоров'я.....	207
Стоян О.Ю., Савельєва Н.М., Томіліна Т.В. Формування професійної культури майбутнього стоматолога через вивчення етики та деонтології з першого курсу.....	209
Карпенко К.І. Вплив свистики на прийняття діагностичних рішень медичним персоналом ...	210
Сокол К.М., Подрігало Л.В., Подрігало О.О. Застосування інноваційного підходу для удосконалення викладання медико-біологічних дисциплін.....	212
Томіліна Т.В., Старкова І.В., Кондрусик Н.Ю. Інклюзивний напрямок в роботі деканату стоматологічного факультету	213

Література:

1. Історія вивчення рухових розладів нервової системи в персоналіях. <http://msvitu.com/archive/2013/july/article-9.php?print=1>
2. Когнітивно-поведінкова терапія КПТ – це популярно та ефективно. <https://www.expert-health.com.ua/blog/statti/reabilitacija/kognitivno-povedinkova-terapija-kpt-populjarno-ta-efektivno/>
3. Augier M. Models of Herbert A. Simon / M. Augier // Perspectives on Science. Cambridge : The MIT Press, 2000. Winter, Vol. 8. Issue 4. P. 407–443.

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Сокол К.М.¹, Подрігало Л.В.², Подрігало О.О.²

¹Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

²Харківська державна академія фізичної культури, м. Харків, Україна

Ситуація, що склалася в Україні внаслідок пандемії, потім повномасштабної агресії обумовила необхідність переходу на он-лайн навчання. Це поставило перед науково-педагогічними працівниками цілу низку завдань, спрямованих на підвищення якості викладання [2, 4].

Необхідність перебудови викладання медико-біологічних дисциплін обумовлена тим, що он-лайн форма викладання та обсяг навчальних годин призводять до якісного та кількісного зростання навантаження на студентів та викладачів [1]. Найвною потребою стає перебудова структури навчання із створенням блоків та певною формалізацією викладання. Це дає змогу навчити майбутнього фахівця алгоритму дії у більшості випадків, що будуть зустрічатися у його майбутній діяльності. Для виконання цього завдання впроваджено блочний варіант викладання, який передбачає наступні частини: інформаційний блок; тестово-інформаційний блок (перевірка засвоєного); корекційно-інформаційний (у випадку невірної відповіді – додаткове навчання); проблемний блок (рішення ситуаційних завдань на підставі отриманих знань); блок перевірки і корекції.

Дотримання наведеної форми дозволяє забезпечити певну послідовність опанування теоретичних знань, здійснення поточного та етапного контролю, набуття необхідних компетентностей тощо.

Певної перебудови зазнала така форма навчання як лекція. Застосування під час лекцій мультимедійних презентацій, створених за допомогою програми Power Point, дозволяє суттєво підвищити об'єктивність подання інформації, забезпечити оптимальне сприйняття та засвоєння матеріалу, дає змогу лектору ілюструвати свої слова результатами останніх наукових досліджень тощо [3].

При викладанні медико-біологічних дисциплін у повній мірі впроваджено такі інноваційні технології як застосування навчально-методичної літератури на електронних носіях. Формування електронної бібліотеки підручників та посібників, тестових та ситуаційних завдань підвищує доступність джерел інформації, дозволяє студентам у зручному режимі контролювати рівень знань, навичок та вмінь [2, 3].

У навчальному процесі широко використовується вирішення ситуаційних завдань. Ця форма дає змогу не тільки об'єктивно оцінювати рівень знань студентів, але й дозволяє засвоїти алгоритм дії фахівця у різноманітних ситуаціях.

Великий обсяг інформації, яку повинні засвоїти студенти, обумовив необхідність певної формалізації викладання. Для цього широко використовується так форма як робочі зошити або зошити із друкованою основою. Це дає змогу виділити найважливіші аспекти кожної теми, навести на мінімальній площі максимальну довідкову інформацію, що необхідна студенту під час виконання самостійної роботи, вирішення ситуаційних завдань, тестів тощо.

Таким чином, впровадження у викладання медико-біологічних дисциплін елементів педагогічних інновацій дозволяє підвищити об'єктивність та ефективність навчання.

Література:

1. Ажиппо О. Ю., Шестерова Л. Є., Подрігало Л. В. Застосування інформаційних технологій задля підвищення якості освіти в системі фізичного виховання і спорту. *Інноваційні технології в системі підвищення кваліфікації фахівців фізичного виховання і спорту* : тези доповідей II Міжнародної науково-методичної конференції, м. Суми, 16–17 квітня 2015 р. Суми : Сумський державний університет, 2015. С.11–12.

2. Ковров А. В., Ажаман І. А. Основні підходи до формування системи забезпечення якості освіти в ЗВО. *Управління якістю підготовки фахівців*. Матеріали XXX Міжнародної науково-методичної конференції. Ч. 2 м. Одеса. 2025. С.135–138.

3. Подрігало Л. В., Пашкевич С. А., Галашко М. І. Підвищення якості та наступність викладання предметів оздоровчо-лікувальної спрямованості при підготовці бакалаврів за фахом «Фізичне виховання». *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*. (Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт). Вип. 86. Т. 2. Чернігів: ЧДПУ, 2011. С. 416–419.

4. Voinov O. P., Elkin Yu. N. Methodological features of higher education quality ensuring. *Управління якістю підготовки фахівців*. Матеріали XXX Міжнародної науково-методичної конференції. Ч. 2 м. Одеса. 2025. С.14–16.

ІНКЛЮЗИВНИЙ НАПРЯМОК У РОБОТІ ДЕКАНАТУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Томіліна Т.В., Старкова І.В., Кондрусик Н.Ю.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Під час воєнних дій та інших кризових ситуацій соціальна відповідальність набуває особливої ваги, оскільки саме в такі періоди зростає потреба в ефективному лідерстві та консолідації інтелектуального ресурсу задля комплексного реагування на виклики різноманітного характеру. Вимоги часу диктують необхідність надзвичайних зусиль, спрямованих на досягнення перемоги, збереження гуманістичних цінностей та суспільної згуртованості [1].

Інклюзія в освіті, зокрема у сфері вищої освіти, постає в сучасному суспільстві своєрідним індикатором рівня його зрілості та відкритості,